

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7MCdo/28/2012
Identifikačné číslo spisu:	6406204856
Dátum vydania rozhodnutia:	21.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6406204856.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ W., bývajúcej v V., 2/ L., bývajúcemu v V., 3/ SEKTOR, s.r.o., so sídlom v Banskej Belej č. 69, IČO: 36 033 251, všetci zastúpení BAKO - JANČIAR - LEVRINC - advokáti s.r.o., so sídlom vo Zvolene, J. Kozáčka č. 13/E, za ktorú koná advokát - konateľ JUDr. Miloš Levrinc, PhD., proti žalovaným 1/ E. bývajúcemu v V. M., 2/ Y. bývajúcej v V. M., 3/ P. bývajúcemu v E., M., 4/ Nature Capital, a.s., so sídlom v Brne, Pražákova č. 34, č. p. 655, Česká republika, IČO: 262 79 924, 5/ INVESTMENT PREMIER SLOVAKIA, spol. s r.o., so sídlom v Bratislave, Zámocká 6619/3, Bratislava, IČO: 35 783 656, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a určenie neplatnosti právnych úkonov, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 13 C 114/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. januára 2012 sp. zn. 17 Co 178/2011, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie z a m i e t a.

Žalovaným 1/ až 5/ nepriznáva náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 30. januára 2012 č.k. 17 Co 178/2011 rozhodol, okrem iného tak, že ustanovenému advokátovi JUDr. Milošovi Levrincovi priznáva odmenu a náhradu hotových výdavkov vo výške 5 373,07 €. V odôvodnení uviedol, za ktoré z úkonov (úkony č. 1 až 19 vykonané v roku 2008 a 2009) právnej služby a v akej výške priznáva odmenu advokátovi (viď v podrobnostiach str. 11 až 15 odôvodnenia). Napokon uviedol, že „o trovách ustanoveného zástupcu v dovolacom a odvolacom konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 17 Co 178/2011 rozhodne Okresný súd Žiar nad Hronom.“

Uznesenie odvolacieho súdu vo výroku o priznaní odmeny ustanovenému advokátovi JUDr. Milošovi Levrincovi 5 373,07 € - na podnet žalobcov 1/ až 3/ - napadol mimoriadnym dovolaním generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) z dôvodu, že v konaní došlo i k inej vade, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Odvolaciemu súdu vytkol, že pokiaľ konanie právoplatne skončilo pred odvolacím súdom, tento mal

rozhodnúť o celých trovách konania. Neexistoval zákonný dôvod, ktorý by vytváral predpoklad na rozhodnutie o časti trov súdom prvého stupňa. Odkazom v odôvodnení uznesenia o trovách konania na rozhodnutie o zvyšnej časti trov konania súdom prvého stupňa vytvoril odvolací súd zmätočný stav, rozporný s právoplatným výrokom rozsudku vo veci samej ako aj výrokom napadnutého uznesenia. Dôsledkom takéhoto pochybenia je existencia nezákonného rozhodnutia, ktorým bola ustanovenému právnenému zástupcovi žalobcov priznaná odmena a náhrada hotových výdavkov v nižšej sume, než mu podľa platnej právnej úpravy patrí. A to z dôvodu, že súdu prvého stupňa bráni rozhodnúť o trovách konania (ich časti - trovy odvolacieho a dovolacieho konania, pozn.) prekážka právoplatne skončenej veci, keďže podľa výroku právoplatného rozsudku a napadaného uznesenia, o trovách konania už rozhodol odvolací súd. Navyše upravovať nároky účastníkov konania resp. ich zástupcov je možné len výrokom rozhodnutia, nie jeho odôvodnením. Výrok ako jediná časť súdneho rozhodnutia nadobúda právoplatnosť a po nadobudnutí právoplatnosti je záväzný pre zákonom stanovený okruh subjektov. Napádané uznesenie odvolacieho súdu vytvorilo zmätočný a nezákonný stav, kedy výrok nekorešponduje s odôvodnením. Odôvodnenie odkazuje na úpravu nároku, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté a rozhodnutie súdu prvého stupňa o časti trov konania má plniť funkciu akéhosi dopĺňacieho rozhodnutia, čo je navyše v rozpore so zásadou hospodárnosti a účelnosti konania. Čo viedlo odvolací súd k takémuto postupu nie je z uvedeného rozhodnutia zrejmé, vzhľadom na nedostatočné odôvodnenie tejto časti rozhodnutia, čo ho robí v tejto časti aj nepreskúmateľným. Z týchto dôvodov žiadal uznesenie v napadnutom rozsahu zrušiť a v rozsahu zrušenia vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalobcovia 1/ až 3/ sa s mimoriadnym dovolaním stotožnili.

Najvyšší súd (§ 10 ods. 3 O.s.p.) na základe mimoriadneho dovolania podaného včas generálnym prokurátorom (§ 243g O.s.p.) na podnet účastníčky konania, preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p. a § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je opodstatnené.

Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

V mimoriadnom dovolaní sa uvádza, že dôvod jeho podania vyplýva z § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p. - t.j. že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Generálny prokurátor uvádza, že k tzv. inej vade konania došlo tým, že odvolací súd rozhodol len o niektorých trovách konania (v časti) a v odôvodnení rozhodnutia upravil, aby o ďalších trovách (o trovách odvolacieho a dovolacieho konania) rozhodol súd prvého stupňa.

Pre účely preskúmania veci treba uviesť, že inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak na ňu dovolanie nepoukazuje, je procesná vada, ktorá (na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Generálny prokurátor namietal procesný postup odvolacieho súdu, ktorý napriek tomu, že sám už rozhodol o trovách konania, v odôvodnení rozhodnutia inštruoval súd prvého stupňa tak, že tento má následne rozhodnúť ešte o zvyšných trovách konania.

Existenciu namietaj inej vady konania dovolací súd však nezistil.

V zmysle § 30 O.s.p. (v znení účinnom do 31. decembra 2009) účastníkovi, u ktorého sú predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, ustanoví sudca alebo poverený zamestnanec súdu na jeho žiadosť zástupcu z radov advokátov, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

V zmysle § 140 ods. 2 O.s.p. (v znení účinnom do 31. decembra 2011), ak bol účastníkovi ustanovený za zástupcu advokát, platí jeho hotové výdavky a odmenu za zastupovanie štát; ak je to dôvodné, poskytne súd advokátovi na jeho žiadosť primeraný preddavok.

Občiansko-súdne sporové konanie je sprevádzané rozhodovaním súdu o jeho nákladoch. Pokiaľ ale nie je spor (súdne konanie) ukončený, každý z jeho účastníkov a v odôvodnených prípadoch i štát nesie sám náklady, ktoré sú s ním spojené (§ 140 O.s.p.). Uvedená úprava je dočasná v tom zmysle, že ak súd rozhodne, ktorá strana je v spore v práve, vzniká jej nárok na náhradu vynaložených nákladov voči neúspešnej strane. Rovnako i štátu vzniká nárok na náhradu trov konania voči neúspešnému účastníkovi v spore, pokiaľ u neho nie sú predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov (§ 148 ods. 1 O.s.p.). Tento nárok nie je povahy súkromnej, nie je príslušenstvom k veci hlavnej a vychádza z procesných predpisov, má len procesnú povahu (porovnaj napr. Hora, V.: Učebnice civilného práva procesného, Všehrd, Praha 1947, str. 185-186).

V intenciách mimoriadneho dovolania je potrebné konštatovať, že odvolací súd v danom prípade (napadnutým výrokom) nerozhodoval o náhrade trov konania ako sa mylne domnieva generálny prokurátor. V tomto smere neobstoí argumentácia generálneho prokurátora pri vymedzení inej vady konania ani ďalšie nadväzujúce úvahy (tiež o nepreskúmateľnosti rozhodnutia). Mimoriadnym dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia, ktorým bola ustanovenému advokátovi priznaná odmena a náhrada hotových výdavkov 5 373,07 € je rozhodnutím, ktoré bolo vydané v zmysle § 140 ods. 2 O.s.p. (v znení účinnom do 31. decembra 2011), kedy súd rozhodol o priznaní odmeny a hotových výdavkov advokáta ustanoveného podľa § 30 O.s.p. (v znení účinnom do 31. decembra 2009) z prostriedkov štátu. V takom prípade ide o rozhodnutie, ktorým sa upravuje platenie trov štátom, nie o rozhodnutie, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov štátu. Priznaná a následne i vyplatená odmena a náhrada hotových výdavkov advokátovi (ďalej len „odmena ustanoveného zástupcu“) predstavuje vynaložené trovy štátu, o ich náhrade je súd povinný rozhodnúť podľa § 148 O.s.p. Odmenu ustanoveného advokáta spravidla priznáva súd, ktorý o ustanovení rozhodol. To však bez ďalšieho nevylučuje, aby odmenu ustanoveného advokáta v závislosti od konkrétnych okolností prípadu priznal aj súd iného stupňa (odvolací, či dovolací súd).

V danom prípade odvolací súd napadnutým výrokom rozhodnutia priznal časť odmeny ustanovenému zástupcovi (rozhodol o platení trov štátu). V dôvodoch tohto rozhodnutia uviedol, že pokiaľ ide o odmenu zástupcu v odvolacom konaní (vec Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 Co 178/2011) a v dovolacom konaní, o tejto rozhodne súd prvého stupňa, ktorý zástupcu ustanovil (uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 13 C 114/2006-607 z 29. apríla 2010 o ustanovení zástupcu žalobcom 1/ a 2/).

Podľa názoru dovolacieho súdu je povinnosťou súdu, ktorý ustanovil zástupcu účastníkovi konania, aby ex officio rozhodol o odmene a náhrade hotových výdavkov za zastupovanie. Ide totiž o prípad, kedy štátu vzniká povinnosť platiť odmenu za zastupovanie a náhradu nákladov s tým spojenú. Pokiaľ ešte súd vôbec nerozhodol o odmene za zastupovanie, alebo nerozhodol o jej niektorej časti (dôvod nerozhoduje), je povinný aj bez návrhu rozhodnúť o platení trov štátu, t.j. či a prípadne v akej výške má štát povinnosť vyplatiť odmenu a náhradu hotových výdavkov ustanovenému zástupcovi. Odvolacím súdom uložená povinnosť štátu zaplatiť odmenu a náhradu nákladov ustanovenému zástupcovi vo výške 5 373,07 € nie je prekážkou, ktorá by Okresnému súdu Žiar nad Hronom bránila rozhodnúť o tom, či a v akej výške má štát vyplatiť odmenu a náhradu výdavkov ustanovenému zástupcovi JUDr. Milošovi Levrincovi za zastupovanie v odvolacom a dovolacom konaní, pokiaľ o odmene za uvedené úkony právnej služby advokáta už súd nerozhodoval, čo napokon generálny prokurátor ani netvrdí.

Z dôvodov vyššie uvedených vyplýva, že v konaní nedošlo k procesnej vade konania uvedenej v mimoriadnom dovolaní (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Keďže nevyšli najavo ani vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť (§ 243f ods. 1 písm. a/), najvyšší súd mimoriadne dovolanie zamietol (§ 243i a 243b ods. 1 O.s.p.).

Povinnosť nahradiť trovy konania má v konaní o mimoriadnom dovolaní ten, kto podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania (§ 148a ods. 2 O.s.p.), v danom prípade sú ním žalobcovia 1/ až 3/. Keďže žalovaní 1/ až 5/ nepodali návrh na priznanie náhrady trov konania o mimoriadnom dovolaní, najvyšší súd im túto náhradu nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.